
Twarda

Dzielnice: Wola

Osiedla: Mirów

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy przyrodnicze Przyroda nieożywiona

Rok utworzenia nazwy: 1771

Opis

Drogę poprowadzono po **utwardzonej** grobli.

Ciekawostki

Powstała w XVII w. jako droga jurydyki Grzybów. Istniało tu kilkanaście domów. W 1770 przedłużono ją do wałów. Pod koniec XVIII w. stały tu już pałac, 5 kamienic, 5 domów murowanych, 24 dworki drewniane, gorzelnia, młyn i jatki. W 1823 ulicę uregulowano, a w 1845 odcięto ulicę od al. Jerozolimskich torami kolejowymi. W 1864-5 położono na ulicy bruk z kamienia polnego. Dopiero pod koniec XIX w. zabudowano ją kamienicami, w których ludność, w większości żydowska, prowadziła ożywiony handel. W 1909 poprowadzono ulicą linię tramwajową. W 1944 większość ulicy zniszczono, a część zlikwidowano pod budowę al. Jana Pawła II. W czasie odbudowy ulicy nazwano ją ul. Krajowej Rady Narodowej, gdyż tu miało miejsce jej pierwsze posiedzenie.

Stan obecny:

Nr 2/4: Wieżowiec Hines. Budynek mieszkalno-hotelowy o 160 m z elewacją zmieniającą barwę. Powstał w 2007-12 wg proj. Helmuta Jahna (m.in. Sony Center w Berlinie). W niższej części (czteropiętrowy biurowiec) mieścić się będzie Centrum Kultury Żydów, w wyższej (160 m wysokości, 42 piętra i 4 kondygnacje podziemne) luksusowy hotel (146 lokali na piętkach 7-15) i apartamenty (176 lokali - piętra 16-42).

~ Nr 3: Ochronka żydowska. Powstała w II poł. XIX w., oprócz wychowania uczyła także elementarnych nauk.

Nr 6: Synagoga Nożyków (drugi adres pl. Grzybowski 12\14). Powstała w 1900 z fundacji małżeństwa Nożyków, pod warunkiem istnienia tu na zawsze i noszenia imienia fundatorów. W synagodze mogło się pomieścić 565 osób. Miejsca licytowano, im bliżej aron ha-kadesz, tym drożej. W czasie okupacji służyła jako magazyn, dlatego, choć ograbiona i zniszczona, przetrwała.

Odremontowano ją dopiero w 1977, a otwarto 08.04.1983. W 2008 gruntownie wyremontowano synagogę. Prace przeprowadzili Joanna Kwiecińska, Małgorzata Pastewka i Sławomir Stankiewicz. Odnowa kosztowała 12 mln zł., a wykonawcą były firmy Zenova i Zemart Prime. Przedszkole i szkoła żydowska. Budynek Warszawskiej Gminy Żydowskiej. Powstanie ok. 2012 wg proj. Spychała & Partnerzy. Prąd wytwarzać będą wykorzystywać siłę wiatru omiatającego budynek, a światło pochodzić będzie od paneli słonecznych. Wodą w toaletach będzie deszczówka.

Nr 14/16: TP S.A. Tower. Powstał w latach 2001-2003 metodą top-down (równoczesna budowa części podziemnej i naziemnej), liczy 30 kondygnacji naziemnych i 5 podziemnych, łącznie 128 m wysokości. Na dachu jest lotnisko dla śmigłowców, w filarze odchylonym od pionu o 14 stopni porusza się panoramiczna winda. Jej prędkość to 2,5 m/s.

~16: kamienica. Przed wojną mieszkał tu Aleksander Ford wł. Mojsze Lifszyc (1908-1980) - reżyser i scenarzysta filmowy. Pochodził z Kijowa, na Uniwersytecie Warszawskim studiował historię sztuki. Tam też zaczął nakręcać swoje pierwsze - wówczas jeszcze krótkometrażowe - filmy. Przed wojną powstały "Mascotte", "Legion ulicy", "Sabra", "Przebudzenie", "Nie miała baba kłopotu" i "Ludzie Wisły". Podczas okupacji hitlerowskiej początkowo kręcił filmy instruktażowe dla Armii Czerwonej, w 1943 roku znalazł się w szeregach I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, tworząc tam Czołówkę Filmową I Dywizji WP, przekształconą później w Wytwórnę Filmową WP. Po wyzwoleniu, już jako aktywny działacz PZPR, został dyrektorem naczelnym przedsiębiorstwa "Film Polski" a w latach 1948-68 wykładał w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej (później w PWSFTiT) w Łodzi, przez pewien czas pełniąc funkcję dziekana Wydziału Reżyserii. Jego najsłynniejsze produkcje z tego okresu to niewątpliwie "Ulica Graniczna", "Młodość Chopina", "Piątka z ulicy Barskiej", "Ósmy dzień tygodnia", "Krzyżacy" i "Pierwszy dzień wolności" (część z nich zrealizowanych wspólnie z żoną Olgą Mińską). W następstwie wydarzeń marcowych (rok 1968) zmuszony został do opuszczenia kraju. Mieszkał w Izraelu, RFN i Danii, pod koniec życia osiadł w Naples na Florydzie, gdzie zmarł śmiercią samobójczą.

Nr 22: 31.12.1943 odbyło się tu pierwsze posiedzenie Krajowej Rady Narodowej pod przewodnictwem Bolesława Bieruta.

Nr 28: kamienica Osmosów. Powstała w 1912. Nr 30: Centrala Dyrekcji Cystern. Powstała w latach 1993-5 wg proj. Andrzeja Kicińskiego.

Nr 44: Budynek mieszkalny, 10-piętrowy. Powstał pod koniec XX w. Nr 49: kamienica.

Nr 56a: w tym domu mieszkali Elżbieta Duńska-Krzesińska (ur. 1934) i Andrzej Krzesiński (ur. 1927) - małżeństwo ludzi sportu. Ona to jedna z najwybitniejszych lekkoatletek, specjalistka od skoku w dal, zdobywczyni złota na olimpiadzie w Melbourne (1956) i srebra cztery lata później w Rzymie, ponadto brązu na Mistrzostwa Europy w lekkoatletyce w Bernie (1954) oraz srebra w Belgradzie (1962). On zaś to lekkoatleta tyczkarz, potem zaś trener lekkoatletyczny.

Nr 62: kamienica.

Bloki osiedla Miedziana. Powstały w 1963-7 wg proj. Andrzeja Milewskiego i Zygmunta Stepińskiego. Jest to kilka bloków 10- i 12-piętrowych między Żelazną a Miedzianą.

Bloki osiedla Złota. Powstały w 1959-63 wg proj. Stanisława Bieńkuńskiego.

Data nadania nazwy: 1771 rok. 1947.01.17 - 1990.12.04 nazywała się Krajowej Rady Narodowej.